

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

“Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısı”nın və “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli istehsalat amillərinin siyahısı”nın və onların tətbiqi qaydalarının təsdiq edilməsi və “Qadın əməyinin tətbiqi qadağan olunan, əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 20 oktyabr tarixli 170 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

“Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 noyabr tarixli 629-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 15 aprel tarixli 122 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 30 noyabr tarixli 1893 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan

istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısı” təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə).

2. “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli istehsalat amillərinin siyahısı” təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə).

3. “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısı”nın və “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli istehsalat amillərinin siyahısı”nın tətbiqi qaydaları” təsdiq edilsin (3 nömrəli əlavə).

4. “Qadın əməyinin tətbiqi qadağan olunan, əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 20 oktyabr tarixli 170 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 10, maddə 604) ləğv edilsin.

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 31 may 2023-cü il

№ 172

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2023-cü il 31 may
tarixli 172 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

1 nömrəli əlavə

Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin

SİYAHISI

Sıra №-si	İstehsalatların, peşələrin (vəzifələrin) adları (o cümlədən, yeraltı işlərin)
1	2
1. Metal emalı	
1.1.	Əritmə işləri
1.1.1.	vaqrançı
1.1.2.	qazçı
1.1.3.	şixtanı vaqrankalara və sobalara əl ilə dolduran şixta töküçüsü
1.1.4.	metalların qızdırılması ilə məşğul olan:
1.1.4.1.	induksion qurğularda
1.1.4.2.	sobaların əl ilə doldurulmasında və sobaların işləməsinə nəzarət edilməsində
1.1.4.3.	metallar və xəlitələr üzrə əridici
1.2.	Dəmirçi-presləmə və termik işləri
1.2.1.	dövri və fasiləsiz fəaliyyətdə olan plazma və elektrik sobalarında metalın emalı ilə məşğul olan termist (avtomatlaşdırılmış proseslərdə məşğul olanlardan başqa)
1.3.	Metalörtüyü və rəngləmə
1.3.1.	kesson-çənlərin daxilində kipləşdirmə ilə məşğul olan kipləşdirici
1.3.2.	nitrat boyalarla işləyən rəngsaz
1.3.3.	daimi olaraq isti üsulla qurğuşunlaşdırma ilə məşğul olan qurğuşunlaşdırıcı

1	2
1.3.4.	boya və lakların təmizləyici-yuyucusu
1.4.	Çilingər və çilingər-quraşdırma işləri
1.4.1.	titrəməni işləyənin əlinə ötürən pnevmatik alətlərdə iş görəndə dəlicə-pnevmatçı
1.4.2.	aşağıdakı işlərdə məşğul olan:
1.4.2.1.	isti-prokat, aşındırma, minalama, üzvi silisium laklardan istifadə etməklə izolyasiya, kabel istehsalında qurğuşunlama sexlərində və bölmələrində avadanlığın sazlanması
1.4.2.2.	selen və şoopirovka aparatlarında (avadanlıqlarında) isti təmir
1.4.2.3.	üzvi silisium lakların və tərkibində 40 faiz və daha artıq toluol, ksilol olan lakların hazırlanması, istifadəsi sexlərində və bölmələrində avadanlıqların sazlayıcısı
1.4.2.4.	qurğuşunlu akkumulyatorlar istehsalında bilavasitə üyütmə, yaxma, formalaşdırma, tökmə, trubka-doldurma, qarışdırma və yığıma sexlərində
1.4.2.5.	etilləşdirilmiş benzinlə işləyən və bokslarda yerləşdirilən motor sınağı stansiyalarında texnoloji avadanlığın təmiri üzrə çilingər-təmirçi
1.5.	Qurğuşunla işlər
1.5.1.	qurğuşun məmulatlarının əridilməsi, tökülməsi, prokatı, dartıb nazikləşdirilməsi, ştamplanması, habelə kablərin qurğuşunlanması və qurğuşun akkumulyatorların lehimlənməsi ilə məşğul olan fəhlələr
2. Tikinti, quraşdırma və təmir-tikinti işləri	
2.1.	Kanalizasiya sisteminin təmiri ilə məşğul olan sanitariya-texniki sistemlərin və avadanlığın quraşdırıcısı
2.2.	Qurğuşun lehimləyicisi
3. Mədən işləri	
3.1.	Açıq mədən işləri, işləyən və tikilən şaxtaların və mədənlərin üz səthi, zənginləşdirmə, aqlomerasiya, briketləşdirmə, mədən və əsaslı-mədən işləri üzrə ümumi peşələr
3.1.1.	zənginləşdirmə, aqlomerasiya və briketləşdirmənin ümumi peşələri

1	2
3.1.1.1.	gil-torpaq istehsalında isti kəsəklərin parçalanması üzrə doğrayıcı
3.1.1.2.	civə istehsalında xammalın və materialların yandırılması prosesinin aparılması ilə məşğul olan yandırıcı
3.1.1.3.	qurğusunun zənginləşdirilməsi sexlərində məşğul olan fəhlələr
3.1.2.	metropolitenlərin, tunellərin və xüsusi təyinatlı yeraltı qurğuların tikintisi
3.1.2.1.	mədən avadanlıqlarının quraşdırıcısı
3.1.2.2.	yerüstü işlərdə qazmaçı
4. Quyuların qazılması	
4.1.	Neft və qaz quyularının istismarı və kəşfiyyat qazmalarının qazmaçısı
4.2.	Buruqquraşdırıcı, buruqquraşdırıcı-qaynaqçı
4.3.	Buruqquraşdırıcı-elektrik montyoru
4.4.	Buruq qurğusunun maşinisti
4.5.	Quyuların sementlənməsi üzrə maşinist, sementləyici qurğunun motorçusu, sement-qum qarışdırıcı qurğunun motorçusu
4.6.	Boruların məngənə ilə sıxıcısı
4.7.	Neft və qaz quyularının istismarı və kəşfiyyatı quyularının qazılması üzrə qazmaçı köməkçisi (birinci), neft və qaz quyularının istismarı və kəşfiyyatı quyularının qazılması üzrə qazmaçı köməkçisi (ikinci)
4.8.	Əl ilə məhlulun hazırlanması işi ilə məşğul olan qazma məhlulunun hazırlayıcısı
4.9.	Bilavasitə mädəndə qazma avadanlığının təmiri ilə məşğul olan çilingər-təmirçi
4.10.	Bilavasitə mädəndə məşğul olan mädənlərə xidmət üzrə çilingər
4.11.	Buruq qifillərinin quraşdırıcısı
4.12.	Buruqlara xidmət üzrə elektromontyor
5. Neft və qaz hasilatı	
5.1.	Dənizdə üzən qazma aqreqatının qazmaçısı, quyunun əsaslı təmir qazmaçısı

1	2
5.2.	Qaldırıcı mexanizmin maşinisti, yuyucu aqreqatın maşinisti, parafinsizləşdirmə səyyar buxar qurğusunun maşinisti
5.3.	Səyyar kompressor maşinisti
5.4.	Layların hidravlik yarılməsi üzrə operator
5.5.	Quyuların yeraltı təmiri üzrə operator
5.6.	Qurğuların kimyəvi işlənməsi üzrə operator
5.7.	Quyuların əsaslı və yeraltı təmirə hazırlanması üzrə operator
5.8.	Dənizdə üzən qazma aqreqatı qazmaçının köməkçisi, quyunun əsaslı təmir qazmaçısının köməkçisi
5.9.	Daima yeraltı neftçixarma ilə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
5.10.	Estakadaların və dəniz qazma özüllərinin quraşdırılması və təmiri üzrə çilingər
5.11.	Neft-mədən avadanlığının təmiri və texnoloji avadanlığın quraşdırılması və xidməti ilə məşğul olan təmirçi-çilingər
5.12.	Texnoloji avadanlığa xidmət və onun təmiri ilə məşğul olan elektrik avadanlığına xidmət və təmir üzrə elektromontyor
6. Qara metallurgiya	
6.1.	Qara metallurgiyada ümumi peşələr
6.1.1.	boru və prokat istehsalının metodiki, kameralı sobalarında və quyularında işlə məşğul olan metal qızdırıcısı
6.2.	Domna istehsalatı
6.2.1.	domna sobalarının bunkerçisi
6.2.2.	domna sobasının yuxarisında işləyən fəhlə
6.2.3.	domna sobasının su kəməri işçisi
6.2.4.	domna şlakının xırdalayıcısı
6.2.5.	domna sobasının küreçisi
6.2.6.	tərəzi-vaqon maşinisti
6.2.7.	şixta ötürən maşinist
6.2.8.	skipçi
6.3.	Poladəritmə istehsalatı

1	2
6.3.1.	marten sobası poladəridəninin komplektçisi, elektrik sobası poladəridəninin köməkçisi, dəmirin düzgün bərpası sobası poladəridəninin köməkçisi, konverter poladəridəninin köməkçisi, elektrik şlak əridici qurğunun poladəridəninin köməkçisi
6.3.2.	poladtökən
6.3.3.	konverter poladəridəni, marten sobasının poladəridəni, dəmirin düzgün bərpası sobasının poladəridəni, elektrik şlak əridici qurğunun poladəridəni, elektrik sobasının poladəridəni
6.3.4.	vanadium beş oksidli ərintilərin əridilməsi ilə məşğul olan əridici
6.3.5.	alüminium termik üsulla metal xromun və xrom tərkibli ərintilərin alınması ilə məşğul olan fəhlə
6.3.6.	bilavasitə poladəritmə ilə məşğul olan fəhlələr
6.4.	Koks-kimya istehsalatı
6.4.1.	barilyetçi
6.4.2.	qapıçı
6.4.3.	dozalaşdırıcı
6.4.4.	naftalinin xırdalanması və qablaşdırılması ilə məşğul olan xırdalayıcı
6.4.5.	lyukçu
6.4.6.	benzolun istehsalı, onun hidravlik təmizlənməsi və rektifikasiyası ilə bilavasitə məşğul olan fəhlələr, rəhbərlər və mütəxəssislər
6.4.7.	koks batareyalarının xidməti ilə məşğul olan çilingər-təmirçi
6.4.8.	koks məhsullarının tutulması sexində fenol qurğularına xidmətlə məşğul olan skrubberçi-nasosçu
7. Əlvan metallurgiya	
7.1.	Əlvan metallurğiyanın ümumi peşələri
7.1.1.	alüminium, silisium və silumin istehsalında anodların dib hissələrinin təmiri ilə məşğul olan anod təmirçisi (yapışdırıcı)

1	2
7.1.2.	alüminium, silumin və silisium istehsalında katod oxu altında dərinləşdirmənin qazılması ilə məşğul olan vannaların təmirində quraşdırıcı
7.2.	Əlvan və nadir metalların istehsalı, əlvan metallardan tozların hazırlanması
7.2.1.	alüminium istehsalında anodçu
7.2.2.	civəpüskürdən
7.2.3.	nikel tozunun bərpası üzrə sobaçı
7.2.4.	əritmə sexlərində və civə istehsalında qalığın təkrar emalı ilə məşğul olan fəhlələr
7.2.5.	zənginləşdirmə fabriklərinin reagent şöbələrində məşğul olan reagent məhlulçusu
7.3.	Alüminiumun elektroliz üsulu ilə istehsalı
7.3.1.	elektroliz üsulu ilə alüminium istehsalında məşğul olan fəhlələr və ustalar
	8. Elektrik stansiyaları avadanlıqlarının və şəbəkələrinin istismarı və təmiri
8.1.	Qazanların üfürülməsi və şlakdan təmizlənməsi ilə məşğul olan qazan avadanlığı üzrə maşinist-baxıcı
8.2.	Qazan və toz hazırlama sexlərinin avadanlıqlarının əl ilə təmiri üzrə çilingər
8.3.	İsti qazanların təmiri ilə məşğul olan çilingər-təmirçi
8.4.	Yanacaq ötürücü avadanlığın təmiri üzrə çilingər
8.5.	qurğuşun oksidi tərkibli preparatla örtülmüş kabel keçidlərinin təmiri və qurğuşunlu kabel muftaları və örtüklərinin lehimlənməsi ilə məşğul olan kabel xətlərinin təmiri və quraşdırılması üzrə elektrik montyoru
	9. Abrazivlərin istehsalı
9.1.	Abraziv məmulatların qurğuşunla doldurulması ilə məşğul olan abraziv dairələrin tarazlaşdırıcı-doldurucusu
	10. Elektrotexnika sahəsi
10.1.	Elektrotexnika sahəsinin ümumi peşələri

1	2
10.1.1.	civə distilləyicisi
10.1.2.	açıq çivə ilə məşğul olan civə düzləndiriciləri qəlibçisi
10.2.	Elektrik-kömür istehsalı
10.2.1.	pek əridilməsi ilə məşğul olan fəhlələr
10.3.	Kabel istehsalı
10.3.1.	isti üsulla qurğuşunun preslənməsi ilə məşğul olan qurğuşun və ya alüminium kabellərinin presləyicisi
10.3.2.	yalnız qurğuşun örtüklərin çıxarılması ilə məşğul olan kabel məmulatlarından örtüyü çıxaran
10.4.	Qurğuşunlu akkumulyator istehsalı
10.4.1.	qurğuşun ərintilərindən məmulatların tökücüsü
10.4.2.	quru kütlənin (qurğuşunlu akkumulyatorlar üçün) qarışdırıcısı
10.4.3.	qurğuşun ərintilərinin əridicisi
10.4.4.	formaya salınmış qurğuşun lövhələrin ştamplanması-bölünməsi ilə məşğul olan akkumulyator lövhələrinin kəsicisi
10.5.	Cərəyanın kimyəvi mənbələrinin hazırlanması
10.5.1.	turşulu akkumulyatorların istehsalı ilə məşğul olan aktiv kütlənin hazırlayıcısı
11. Radiotexnika və elektron sahəsi	
11.1.	Elektron texnikasının ümumi peşələri
11.1.1.	soba-kristallizatorlarda maqnit ərintilərinin tökücüsü
11.1.2.	şoopərintilərin və vismutun əridicisi
12. Uçuş aparatlarının istehsalı və təmiri	
12.1.	Etilli benzinlə işləmiş motorların və aqreqlərin təmiri ilə məşğul olan aviamühərriklərin və aqreqlərin təmiri üzrə çilingər
13. Gəmiqayırma və gəmi təmiri	
13.1.	Çənlərdə, ikinci dib sahələrdə, isti yeşiklərdə və gəminin digər çətin əlçatan sahələrində rəngləmə işləri, habelə həmin sahələrin köhnə rəngdən təmizlənməsi ilə məşğul olan rəngsaz, gəmi izolyasiyaçısı

1	2
	14. Kimya istehsalatı
14.1.	Kimya istehsalatının ümumi peşələri
14.1.1.	benzol, ksilol, toluol, selen və selen tərkibli maddələrin tətbiqi ilə əlaqədar işlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.1.2.	istehsalat binalarının flüor, hidrogen-flüorit və flüoritlər ayrılan işçi zonalarının istehsalat işçiləri
14.2.	Qeyri-üzvi maddələrin istehsalı
14.2.1.	kalsium-karbidin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və sobalara xidmət və karbidin əl ilə xırdalanması ilə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.2.	flüorit turşusunun istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.3.	sianid turşusunun istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.4.	civə və civə birləşmələrinin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və məsafədən idarəetmə istehsalatlarından başqa, texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.5.	xlorun civə üsulu ilə istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan fəhlələr
14.2.6.	alüminium xloridin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.7.	xlorlu kükürdün və stibium beş xloridin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.8.	mis iki xloridin, sink xloridin və qalay xloridin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.9.	işıqtərkiblərin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.10.	kükürlü karbonun (karbon dörd sulfidin) istehsalında retort və kondensasiya bölmələrində məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr

1	2
14.2.11.	arsenli və arsen birləşmələrinin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.2.12.	texniki yodun istehsalında yodun sıxılmasında məşğul olan fəhlələr
14.3.	Üzvi kimya məhsullarının istehsalı
14.3.1.	karbon dörd xlorid, golovax, rematol və sovol istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.2.	tərkibində arsen olan katalizatorların istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.3.	sıramın, tərkibində civə və arsen olan pestisidlərin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.4.	etil mayesinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.5.	benzolun, toluolun, ksilolun istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.6.	formalin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.7.	metanolun istehsalında kükürdün təmizlənməsi, təbii qazın reforminqi və metalonun sintezi ilə bağlı texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.8.	etilenin və propilenin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində çalışan və benzolun, ksilolun (piroliz sexi, məhsul və xammal bazası) istifadəsi ilə bağlı texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.9.	benzolun xlorlu törəmələrinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr

1	2
14.3.10.	malein turşusu anhidridinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.11.	ftal turşusu anhidridinin istehsalında texnoloji əməliyyatlarda məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.12.	alftanaftilaminin, difenilaminin, tiodifenilaminin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.13.	fosgenləşdirilmiş boyaq maddələrinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.14.	ftalosianinli boyaq maddələrinin, piqmentlərin və lakların, mis ftalosianinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.15.	sianid duzlarının, bromun tətbiqi ilə boyaq maddələrin və yarım məhsullarının istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.16.	stiolun, metil və etilbenzolun, akroleinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.17.	güclü təsirə malik, yüksək və orta zəhərli bitki mühafizə vasitələrinin istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.3.18.	asetaldehydin cive üsulu ilə istehsalında texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.4.	Lak-boya istehsalı
14.4.1.	qurğuşunlu qaletinin, qurğuşunlu boyaq və digər qurğuşun tərkibli maddələrin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində və texnoloji mərhələlərdə məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
14.4.2.	kimyəvi liflərin və sapların istehsalında kükürlü karbonun (karbon 4-sülfidin) regenerasiyasında məşğul olan regenerasiya aparatçısı

1	2
14.5.	Tibbi dərmanların, tibbi və bioloji preparatların və materialların istehsalı
14.5.1.	antibiotiklərin istehsalında çərçivəsi 500 mm-dən artıq olan pres-süzgəclərin əl ilə yığılması və sökülməsi ilə məşğul olan filtrasiya aparatçısı
14.5.2.	morfi və tiryək-xammalın istehsalında çərçivəsi 500 mm-dən artıq olan pres-süzgəclərin əl ilə yığılması və sökülməsi ilə məşğul olan filtrasiya aparatçısı
14.5.3.	androgenlərin istehsalında tərkibində testosteron və onun törəmələri olan qarmonların sintez ilə məşğul olan aparatçı
14.6.	Ətriyyat-kosmetika istehsalı
14.6.1.	civə çöküntülü kosmetik kütlənin qablaşdırılması ilə məşğul olan kosmetik vasitələrin hazırlanması aparatçısı
14.6.2.	civə çöküntülü işlərlə məşğul olan kosmetik kütlə yayıcısı
14.6.3.	civə çöküntülü işlərlə məşğul olan kosmetik kütlə bişiricisi
14.6.4.	civə çöküntüsünün üyüdülməsi ilə məşğul olan fəhlələr
14.6.5.	amidoxlor civənin üyüdülməsi ilə məşğul olan fəhlələr
	15. Neftin, qazın, şistlərin və kömürün emalı, sintetik neft məhsullarının, neft yağlarının və sürtkü yağlarının emalı
15.1.	Koks boşaldıcısı
15.2.	Koks təmizləyicisi
15.3.	Çalışan və etilləşmiş benzinin texnoloji qurğularında məşğul olan rəhbərlər, mütəxəssislər və fəhlələr
15.4.	Aromatik karbohidrogenlərin istehsalında növbəli iş vaxtı rejimində ekstraksiya sexlərində və şöbələrində məşğul olan fəhlələr
15.5.	Eşmələrin kəsicisi
15.6.	Tərkibində kükürd olan neft qazlarının təmizlənməsində arsenat məhlullarının hazırlanması ilə məşğul olan fəhlələr

1	2
	16. Sement istehsalı
16.1.	Şlam hovuzlarının və toxmaqların təmizlənməsi ilə məşğul olan fəhlələr
	17. Şüşə və şüşə məmulatlarının istehsalı
17.1.	Qurğuşun tərkibli maddələr istifadə etməklə əl ilə görülən işlərdə məşğul olan şixtələrin tərtibçisi
	18. Toxuculuq və yüngül sənaye
18.1.	Toxuma malları istehsalının ümumi peşələri
18.1.1.	kanalizasiya qanovlarının təmizlənməsində məşğul olan sanitariya-texniki sistemlərin və avadanlıqların quraşdırıcısı
18.2.	Yun-keçə istehsalı
18.2.1.	əl işlərində məşğul olan ayaqqabını qəlibə keçirən
18.2.2.	əl işlərində məşğul olan ayaqqabını qəlibdən çıxaran
18.3.	Xəz istehsalı
18.3.1.	formalinlə işlənmiş qoyun dərisi xəzinin ütülənməsi ilə məşğul olan xəz dərilərinin termonaxışlayıcısı
	19. Tütün məmulatlarının istehsalı
19.1.	Tütün-maxorka və fermentasiya istehsalı
19.1.1.	tütünün əl ilə qablaşdırılması zamanı onun aromatlaşdırılması prosesi ilə məşğul olan aromatlaşdırıcı
19.1.2.	fermentasiya kameralarını yükləyən-boşaldan
19.1.3.	əl ilə yükləməklə məşğul olan tütün doğrayan maşının maşinisti
19.1.4.	tütün taylarının daşınması ilə məşğul olan köməkçi fəhlə
19.1.5.	maxorka tozunun presləyicisi
19.1.6.	tütün gişinin presləyicisi
19.1.7.	tütünün qatar partiyalarının tərtibatçısı
19.1.8.	tütünün, maxorkanın, farmaturanın düzülməsi, taylara qablaşdırılması ilə məşğul olan düzücü-qablaşdırıcı

	20. Dənli bitki emalı və yem məhsullarının istehsalatları
20.1.	Dəyirman-ding, müxtəlif yemlərdən hazırlanan yem qatışıqı müəssisələri, hibrid və müxtəlif sort qarğıdalı toxumunun emalı üzrə zavodlar, elevatorlar, taxıl qəbulu müəssisələri (punktları), bazaları
20.1.1.	anbarda, elevatorlarda müəssisələrdə və başqa obyektlərdə taxılın fumiqasiyası, deratizasiyası və dezinfeksiyası ilə məşğul olan fəhlələr
20.1.2.	tərkibində antibiotiklər, fermentlər və mikroelementlər olan briketləşdirilmiş və xırdalanmış qarışıq yem istehsalında preslərə xidmət edən fəhlələr
20.1.3.	dərmanlanmış qarğıdalı toxumunun yüklənməsi, boşaldılması və qablaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr
20.1.4.	zəhərli kimyəvi preparatlar və dərmanlanmış qarğıdalı toxumu anbarlarında işin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olan fəhlələr
	21. Dəmiryol nəqliyyatı və metropoliten
21.1.	Taxta dirəklərə və altlıqlara antiseptiklərin hopdurulması ilə bilavasitə məşğul olan fəhlələr
21.2.	Oduncaqlara yağlı antiseptiklərin hopdurulmasının texnoloji prosesində məşğul olan fəhlələr
21.3.	Dəmiryol nəqliyyatı vasitələrinin təmiri üzrə aşağıdakı işləri yerinə yetirən çilingər
21.3.1.	tüstü və od qutularının təmiri
21.3.2.	elektrik hərəkət qatarının və elektrikötürücülü teplovozların navalçalarının və aşağı hissəsinin üfürülməsi
21.3.3.	neft və kimyəvi məhsulları daşıyan sistemlərdə boşaltma cihazlarının və qoruyucu klapaların sökülməsi, təmiri və yığılması
21.3.4.	boşaltma cihazlarının klapalarının yoxlanılması və doldurulması
	22. Avtomobil nəqliyyatı
22.1.	Turşulu və qələvili akkumulyatorların doldurulması və təmiri ilə məşğul olan akkumulyatorçu

1	2
22.2.	Etilleşdirilmiş benzin ilə işləyən maşın mühərrikinin detallarının yuyulmasını əl ilə yerinə yetirən yuyucu maşının maşinisti
22.3.	Etilleşdirilmiş benzinlə işləyən mühərrikin sınağı ilə məşğul olan avtomobil təmiri üzrə çilingər
22.4.	Avtomobil təsərrüfatlarında etilleşdirilmiş benzinlə işləyən karbürətor və injektorlu mühərriklərin yanacaq aqreqatlarının təmiri ilə məşğul olan çilingər
	23. Mülki aviasiyanın istismar, təlim-uçuş müəssisələri (təşkilatları və uçuş-sınaq stansiyaları)
23.1.	Uçan aparatların etilli benzinlə doldurulması və eləcə də xüsusi maşınların etilli benzinlə doldurulması ilə məşğul olan benzindoldurma stansiyasının operatoru
	24. Rabitə
24.1.	Rabitənin kanalları qurğularının elektrik montyoru
	25. Poliqrəfiya istehsalatı
25.1.	Qurğuşun ərintilərinin tətbiqi ilə bağlı işlər
25.1.1.	stereotiplərin, şriftlərin, yığma və ağardıcı materialların tökülməsi sahəsində məşğul olan poliqrəfiya avadanlığının sazlayıcısı
25.1.2.	tökücü
25.1.3.	stereotiplərin tökmə əməliyyatlarında və işlənməsində məşğul olan fəhlələr
25.1.4.	stereotiperçi
	26. Kənd təsərrüfatı
26.1.	Quyularda, peyin şirəsi quyularında və sisternlərdə, silos anbarlarında və senaj qüllələrində işləyən fəhlələr
26.2.	Heyvan cəmdəklərinin müsadirə olunmuş və patoloji materialların yüklənməsi və boşaldılması ilə məşğul olan fəhlələr
26.3.	İribuynuzlu mal-qara, at cəmdəklərindən dərilərin soyulması və cəmdəklərin doğranması ilə məşğul olan fəhlələr

1	2
26.4.	Pestitlərin, işçi formalarının daşınması, yüklənməsi, boşaldılması, anbarlara yığılması, hazırlanması və tətbiqi ilə toxumların, bitkilərin, kənd təsərrüfatı sahələrinin, binaların, tutumların, nəqliyyat vasitələrinin işlənməsi, eləcə də bu iş növlərində istifadə edilən maşın, mexanizm və avadanlıqların təmiri, təmizlənməsi, yuyulması və onlara texniki xidmət ilə məşğul olan fəhlələr
26.5.	Taxılın dərmanlanması ilə məşğul olan fəhlələr
26.6.	Tütünün yığılması, daşınması və ilkin emalı ilə məşğul olan fəhlələr
27. Bütün sahələr üçün ümumi olan fəhlə peşələri	
27.1.	Akkumulyatorçu
27.2.	Antenaçı-dirkəçi
27.3.	Dalğıcı
27.4.	Açıq civənin əl ilə dozalaşdırılması ilə məşğul olan civə dozalaşdırıcısı
27.5.	Qazantəmizləyən
27.6.	Qurğuşunlu boyaqların əl ilə hazırlanmasında məşğul olan boyaqəzən
27.7.	Tutumların içində, tərkibində qurğuşun, ətirli və xlorlaşdırılmış karbohidrogenlər olan lak və boya materiallarının tətbiqi ilə rəngləmə ilə, həmçinin həmin lak və boya materiallarının tətbiqi ilə örtülü kameralarda irihəcimli məmulatların pulverizatorlarla rənglənməsi ilə məşğul olan rəngsaz
27.8.	Üzvi həlledicilər rənglərin və qurğuşun tərkibli rənglərin pnevmatik səpələnməsi ilə rəngləmə işlərində məşğul olan rəngsaz
27.9.	Oduncaqdan alınmış taxta-şalbanın və alınan məmulatların hopdurucusu
27.10.	Açıq halda metal civə ilə işlə məşğul olan işçilər (effektli havadəyişməsi təmin olunan iş yerində qurğu və yarımavtomatlarda məşğul olanlardan başqa
27.11.	Aşağıdakı işlərdə məşğul olan fəhlələr

1	2
27.11.1.	kükürlü neftin, onun emalında alınan və neft qazı tərkibli olan məhsullar saxlanılmış tutumların (rezervuarların, sisternlərin, barjaların və s.) təmizlənməsində
27.11.2.	etil mayesi ilə benzin qarışığının hazırlanmasında
27.11.3.	civəli düzləndiricilərin tənzimlənməsində
27.11.4.	kanalizasiyaya şəbəkəsinin təmizlənməsi ilə məşğul olan qəza-bərpa işlərinin çilingəri
27.11.5.	boruların təmizlənməsi ilə məşğul olan təmizləyici
27.11.6.	bacaların və sobaların təmizlənməsi ilə məşğul olan təmizləyici

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2023-cü il 31 may
tarixli 172 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

2 nömrəli əlavə

**Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların
iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli
istehsalat amillərinin**

SİYAHISI

Sıra №-si	Zərərli istehsalat amilləri
1	2
1.	Fiziki amillər
1.1.	ionlaşdıran şüalanma
1.2.	ionlaşdırmayan şüalanma
1.2.1.	statik maqnitli sahə (0 Hz), məkan pik maqnitli axın sıxlığı
1.2.2.	statik elektrik sahəsi (0 Hz)
1.2.3.	LF (1hz – 100kHz) (elektromaqnit sahəsinin mənbəsi bilavasitə iş yerində olduqda)
1.2.4.	RF (100kHz – 300GHz) (elektromaqnit sahəsinin mənbəsi bilavasitə iş yerində olduqda)
1.2.5.	infraqırmızı (780nm – 1mm)
1.2.6.	görünən (380 – 780nm)
1.2.7.	ultrabənövşəyi (100 – 400nm)
1.3.	titrəmə (lokal, ümumi)
1.4.	səs-küy (amplituda və (və ya) tezlik)
1.5.	hiperbarik atmosferlər
1.6.	hipobarik atmosferlər
1.7.	iş yerində havanın temperaturu (istiyyə və ya soyuğa məruz qalma)
2.	Kimyəvi amillər
2.1.	anestezoloji qazlar
2.2.	mərgümüş
2.3.	asbest
2.4.	asfalt buğu

1	2
2.5.	benomil
2.6.	benzol
2.7.	berillium
2.8.	1,2-dibromo-3-xlorpropran
2.9.	1-bromopropan
2.10.	1,3-butadien
2.11.	kadmium
2.12.	karbon sulfid
2.13.	karbon monoksid
2.14.	xrom (heksavalentli)
2.15.	diasetil
2.16.	dieitilstilbestrol (DES)
2.17.	dimetil formamid
2.18.	dizel yanacağıının işlənməsi nəticəsində yaranmış qazlar
2.19.	etilen glikollar
2.19.1.	2-etooksietanol (2EE)
2.19.2.	2-metoksietanol (2ME)
2.20.	etilen oksidi
2.21.	formaldehid
2.22.	glikol efirləri (və onların asetatları)
2.23.	hidrogen sulfid
2.24.	izosinatlar
2.25.	qurğuşun
2.26.	maneb
2.27.	manqan
2.28.	civə
2.29.	metaltökmədə istifadə edilən mayelər
2.30.	metilen xlorid
2.31.	nikel
2.32.	oksidləşmiş azot
2.33.	silisium (kristalin)
2.34.	həlledicilər
2.35.	sintetik mineral liflər
2.36.	tetraxloretilen
2.37.	toluen
3.	Süni bioloji amillər (dərman maddələri)
3.1.	antineoplastik maddələr (xərçəng əleyhinə)

1	2
3.2.	antivirus maddələri
3.2.1.	asiklovir
3.2.2.	ganisiklovir
3.2.3.	ribavirin
3.2.4.	zidovudin
4.	Bioloji amillər
4.1.	B və C hepatitləri
4.2.	rubella virusu
4.3.	listerioz
4.4.	varisella zoster virusu
4.5.	toksoplazmoz
4.6.	kitomegalovirus
4.7.	herpes
4.8.	insan parvovirusu B19
4.9.	insan immunçatışmazlığı virusu (İİV)
5.	Əmək prosesi amilləri
5.1.	peşə stresləri (psixi və fiziki stres)
5.2.	görmə gərginlikli iş (Vizual displeylərlə (VD) iş)
5.3.	təklidə işləmə (bilavasitə iş yerində şəxslərin olmaması, iş yerinə video müşahidə aparılmaması və əmək funksiyasının təklidə yerinə yetirilməsi)
5.4.	hündürlükdə işləmə
5.5.	iş vaxtının daimi yolda keçməsi, işin gediş-gəliş xarakteri daşması və çöl şəraitində yerinə yetirilməsi
5.6.	xidmət ilə əlaqədar əhali ilə birbaşa daimi təmas
5.7.	iş yerində gərginlik (monoton iş, fiziki, emosional yüklənmə, əqli (zehni) gərginlik, iş yerini qısa müddətdə tərk etmək imkanının məhdud olması)
5.8.	fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə edilməsi zərurətinin olması
5.9.	tibbi rəyə əsasən iş yerində verilən pulsuz müalicə-profilaktik yeməklərə əks-göstərişin olması
5.10.	sanitar avadanlığı kanalizasiya sistemində qoşulmuş isti və soyuq su ilə təchiz edilmiş sanitar qovşağı otağının olmaması

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2023-cü il 31 may
tarixli 172 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

3 nömrəli əlavə

“Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısı”nın və “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli istehsalat amillərinin siyahısı”nın tətbiqi

QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısı”nın (bundan sonra - 1 nömrəli Siyahı) və “Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların iş yerlərində təmasda olması qadağan olunan zərərli istehsalat amillərinin siyahısı”nın (bundan sonra - 2 nömrəli Siyahı) tətbiqi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Bu Qaydalar mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən bütün işəgötürənlərin iş yerlərində tətbiq edilir.

1.3. Hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların 1 nömrəli Siyahı və ya 2 nömrəli Siyahı üzrə müəyyən olunmuş istehsalatlarda, vəzifələrdə (peşələrdə), yeraltı işlərdə və istehsalat amilləri olan iş yerlərində çalışdığı müəyyən edildikdə qadının hamiləliklə bağlı fizioloji vəziyyəti və uşağının bir yaşınadək olması ilə əlaqədar hallar aradan qalxdıqda işəgötürən tərəfindən işçinin Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin 243-cü maddəsinə əsasən əsas vəzifəsi (peşəsi) üzrə orta əməkhaqqı saxlanılmaqla yüngül işə keçirilməsi təmin edilməlidir. Bu halda hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadın hamiləliyini təsdiq edən tibbi rəyi və ya uşağın doğum haqqında şəhadətnaməsini işəgötürənə təqdim edir.

2. Qaydaların tətbiq edilməsi şərtləri

2.1. İşəgötürən 1 nömrəli Siyahıya əsasən işçilərinin çalışdığı iş yerləri üzrə hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqi qadağan olunan əmək şəraiti zərərli və ağır olan istehsalatların, peşələrin (vəzifələrin), habelə yeraltı işlərin siyahısını müəyyənləşdirməli və kollektiv müqaviləyə daxil etməlidir. Kollektiv müqavilənin bağlanılmadığı hallarında isə bu siyahı müəyyən edilərək işəgötürənin qərarı (əmr, sərəncamı) ilə rəsmiləşdirilir.

2.2. 2 nömrəli Siyahı ilə müəyyən edilmiş zərərli istehsalat amillərinin səviyyəsi iş yerlərinin attestasiyasının nəticələrinə əsasən buraxıla bilən həddi keçdikdə və yaxud əmək prosesi amilləri hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların sağlamlığına təhlükə yaratdıqda Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 6 mart tarixli 38 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İş yerlərinin attestasiyasının keçirilməsi Qaydaları"nın 2.5-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş "Əmək şəraiti üzrə iş yerinin attestasiya xəritəsi"ndə bu iş yerlərində hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əməyinin tətbiqinin qadağan edilməsi barədə attestasiya komissiyası tərəfindən müvafiq qeyd aparılır.

2.3. Bu Qaydalar hamilə və ya bir yaşına çatmamış uşağı olan qadınların əmək hüquqlarının və bu hüquqların həyata keçirilməsini təmin edən qaydaların minimum səviyyəsini müəyyən edir və onların pisləşdirilməsinə yol verilmir.

2.4. Kollektiv müqavilələrlə, kollektiv müqavilənin bağlanılmadığı hallarında isə əmək müqaviləsi ilə və ya işəgötürənlə həmkarlar ittifaqları arasında razılaşmalarla bu Qaydalar ilə müəyyən edilmiş təminatlardan daha yüksək təminatlar müəyyən edilə bilər.